

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: **Fotográfia történet és filozófia 1.** / Szaktörténet

A kurzus oktatója, elérhetősége:
Gellér Judit geller.judit@g.mome.hu

Kód: B-FT-202	Tantervi hely: BA	Javasolt félév: 2	Kredit: 5	Tanóraszám: 20 (60) Egyéni hallgatói munkaóra: 90
Kapcsolt kódok:	Típus: előadás/gyako rlat	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: magyar nyelvtudás	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):
párhuzamosság:
FTF1 / Technika
FTF1 / Filozófia

A kurzus célja és alapelvei:

A Fotográfia történet és filozófia 1 célja, hogy ismereteket adjon a fotográfia felfedezésének előtörténetéről, felfedezésének körülményeiről, szellemi hatásáról. Betekintést adjon a fotográfia esztétikai, filozófiai és technikai fejlődéstörténetének főbb állomásairól, eredményeiről. Megismertesse azt, hogy a fotográfia médiumának megjelenése milyen új képfilozófiai kérdéseket generált napjainkig.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

- 1) Behatóan ismeri a fotográfia esztétikai fejlődéstörténetét, korszakait.
- 2) Ismeri a fotográfia történetének jelentős alkotóit és műveit, érti, hogy ezek az alkotók mennyiben haladták meg a korábbi műformálások gesztusait.
- 3) Érti a fotográfiai korszakok közötti összefüggéseket tágabb esztétikai és társadalmi kontextusban is.
- 4) Ismeri a fotográfia médiumának műfajait, jól eligazodik a különböző kifejezési irányzatok között.
- 5) Tájékozott a fotográfia és a társművészetek kapcsolatrendszeréről.
- 6) Alaposan ismeri a vizuális művészetek alapvető kérdéseit, alkotó módszereit és eredményeit.
- 7) Átfogó tudással rendelkezik a vizuális művészetek terén végzett alkotói tevékenységek alapjául szolgáló folyamatokról.
- 8) Érti a szaknyelvet és a kortárs fotográfiával kapcsolatos gondolatokat.
- 9) Alapvető ismeretekkel rendelkezik a fotográfia és vizuális művészetek főbb elméleteiről, alapelveiről, stíluskorszakairól és irányzatairól, fontosabb alkotásairól.
- 10) Alapvetően érti az analitikus és kritikus gondolkodást.

Képesség:

- 1) Képes felismerni a fotográfia jelentős alkotóinak műveit a stílusjegyek alapján.
- 2) Komplex módon képes szemlélni a fotográfiai stílusok, korszakok törekvéseit.
- 3) Képes önálló szakmai álláspontot kialakítani a jelen szakmai kérdéseiben szaktörténeti érvekre támaszkodva.

- 4) Jólinformált és árnyalt véleményt alkot vizuális koncepciókról és megoldásokról.
- 5) Véleményét szakmai szempontokkal alá tudja támasztani.
- 6) Tanulmányai során szerzett tapasztalatokra támaszkodva képes a tudásanyag alapvető analizisére, feldolgozására és kezelésére.

Attitűd:

Érdeklődő az aktuális társadalmi és művészeti problémák iránt.

Nyitott az új ismeretekre.

Kritikai megértéssel viszonyul saját művészeti ágának történeti és kortárs alkotásaihoz, eszmerendszeréhez.

Autonómia és felelősségvállalás:

- 1) Fejlett szakmai orientációval rendelkezik
- 2) Önálló kritikai érzékeléssel rendelkezik
- 3) Felismeri az alkotó művészeti tevékenységnek közösségi és társadalmi hatásait
- 4) Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit.

A kurzus során tárgyalt témakörök és kiemelt alkotók alkalmakra lebontva:

1. Bevezetés a fotográfia története kurzushoz
2. Technikai képek a fotográfia felfedezését megelőző időszakban: fizionotrázs, sziluett / árnykép, camera obscura
3. A fényképezés feltalálása: Joseph Nicéphore Niépce, Louis-Jacques-Mandé Daguerre, William Henry Fox Talbot
4. Fotó és fikció: Hippolyte Bayard
5. Arc és test: Nadar (Gaspard-Félix Tournachon)
6. A fotómontázs eredete: Oscar Rejlander
7. Női fotográfusok: Anna Atkins, Julia Margaret Cameron
8. A Másik fényképezése: Aby Warburg
9. A fényképezés tömegessé válása: Kodak Brownie
10. A fotóművészet kezdeti lépései 1: Piktoralizmus
11. A fotóművészet kezdeti lépései 2: Amerikai fotószeccszó
12. Összegzés

Kurzus témaleírás:

A tantárgy órai előadásokból és az egyes - alább felsorolt témék kapcsán - felmerülő kérdésekről való beszélgetésből áll.

A fényképezés korai időszaka (1850-es évek végéig)

A fotográfia feltalálását megelőző korok képalkotási stratégiáit és fejlesztéseit veszi sorba melyek elvezettek az első szabadalmaztatott fotótechnológia megszületéséig. Milyen módon ágyazódik be a technikai képek története a nyugati kultúra egészének folyamataiba. A „kiszámítható” képek milyen módon járultak hozzá a kultúra egészének fejlődéséhez.

A nedveslemez és az albumkép kora (1855 – 1880-as évek közepe)

A fotográfiai infrastruktúra kezdetleges körülményei között kialakult képtípusok, így a vizitkártyák eszközrendszerének tanulmányozása, a

sztereofotográfia megjelenése. A fénykép keresi a helyét a képalkotó művészetek között, de egyelőre inkább.

A pillanatképet lehetővé tevő zselatinos szárazlemez kora (1880-as évek – 1910-es évek)

A fotóművészet kezdeti lépései

A kezdetektől a posztmodern törekvésekig követi végig azokat a korszakokat, folyamatokat melyeken keresztül a megrendezett fotó, mint műfaji lehetőség fejlődött. Fontos területei (autonóm, és alkalmazott), hogyan épültek egymásra, milyen viszonyrendszere lehetséges a többi fotográfiai iránnyal. Úttörő alkotói és életműveik. Műfajok közötti átjárhatóság egyes korszakokhoz kötődő lehetőségei, eredményei. Kapcsolatrendszere az experimentális kísérletekkel.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Rendszeres óralátogatás, aktív részvétel. Egyéni tájékozódás, elkötelezett önálló érdeklődés a téma iránt.

Teljesítendő követelmények:

Értékelés módja:

Írásbeli beadandó: 4000-6000 leütéses dolgozat egy az órákon elhangzott - a hallgató érdeklődési területéhez kapcsolódó - témából szabadon választva

Az értékelés szempontjai:

A fent részletezett tudás és képességek elsajátításának minősége, biztonsága. Kutatási feladat elvégzése, a témával kapcsolatos elmélyülés, írás- és kommunikációs képesség.

A rész érdemjegy kiszámítása:

A kurzus a Fotográfia történet és filozófia tárgy része. A kurzus tárgyon belüli értéke: 60%

A kurzust a tárgyon belül meghirdetett valamennyi kurzussal együtt fel kell venni (Technika, Filozófia)

Amennyiben a hallgató a többkurzusú tárgy bármely kurzusából elégtelen osztályzatot szerez vagy valamely kurzusát nem teljesíti, az egész tárgy ismétlése szükséges.

Kötelező irodalom:

Willfried Baatz: *Fotográfia*
Kossuth, Budapest, 2003
184 oldal . ISBN: 9630944251

Mary Warner Marien: *A fotográfia nagykönyve. A fényképezés kultúrtörténete*
Typotex, Budapest, 2011
574 oldal . ISBN: 9789632794273

Simon Mihály: *Összehasonlító magyar fotótörténet*
Magyar Fotográfiai Múzeum, Budapest, 2000

292 oldal . ISBN: 9638383208

Ajánlott irodalom:

Stemplerné Balog Ilona: *Történelem és fotográfia*
Osiris, Budapest, 2009
250 oldal . ISBN: 9789632760186

Szarka Klára, Fejér Zoltán: *Fotótörténet*
Műszaki, Budapest, 1999
240 oldal . ISBN: 9789631613964

Kolta Magdolna, Tőry Klára: *A fotográfia története*
Digitális Fotó Magazin, 2007
288 oldal . ISBN: 9789630622776

Simone Philippi (szerk.): *A 20. század fotóművészete*
Vince, Budapest, 2002
192 oldal . ISBN: 3822817589 . Fordította: Békésné Hegyi Júlia

20th Century Photography
Taschen, Köln, 2021
760 oldal . keménytáblás . ISBN: 9783836541022

William S. Johnson, Mark Rice, Carla Williams: *A History of Photography. From 1839 to the Present*
Taschen, Köln, 2012
768 oldal . keménytáblás . ISBN: 9783836540995

Naomi Rosenblum: *A World History of Photography*
Abbeville Press, 2008
712 oldal . ISBN: 0789209373

Szilágyi Gábor: *A fotóművészet története. A fényrajztól a holográfiáig*
Képzőművészeti Alap, Budapest, 1982
420 oldal . ISBN: 9633362822

Hevesy Iván: *A magyar fotóművészet története*
Bibliotheca, Budapest, 1958
244 oldal